

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор

Харківського національного
медичного університету,

д. мед. н. професор

Капустник В. А.

« _____ » _____ 2020 р.

Витяг

з протоколу № 3

сумісного засідання кафедр стоматологічного профілю Харківського національного медичного університету щодо проведення попередньої експертизи з оцінки наукової новизни, теоретичного та практичного значення результатів дисертаційної роботи аспіранта кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії ХНМУ Волошана Олександра Олександровича на тему : «Індивідуалізація методів діагностики та лікування пацієнтів з одонтогенними верхньощелепними синуситами», що представлена на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 221 «Стоматологія», спеціалізація «Хірургічна стоматологія»

02 жовтня 2020 р.

м. Харків

Голова апробаційної ради: завідувачка кафедри стоматології, доктор медичних наук, професорка Соколова І.І.

Секретар апробаційної ради: доцентка кафедри стоматології, кандидат медичних наук Герман С. І.

Присутні члени комісії: д. мед. н., професорка кафедри стоматології Савельєва Н. М.; д. мед. н., професор кафедри терапевтичної стоматології Рябоконт Є. М.; д. мед. н., професор кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Рузін Г.П.; д. мед. н., професор кафедри стоматології дитячого віку та імплантології Кривенко Л.С.;

Усього присутніх: 17 членів апробаційної ради із попередньої експертизи дисертаційних робіт.

Порядок денний: Апробація дисертаційної роботи очного аспіранта кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії ХНМУ Волошана О.О на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 221 «Стоматологія», спеціалізація – «Хірургічна стоматологія» на тему: «Індивідуалізація методів діагностики та лікування пацієнтів з одонтогенними верхньощелепними синуситами».

Тема дисертації затверджена на засіданні Вченої ради ХНМУ (протокол № 12 від 20.10.2016 року).

Науковий керівник: завідувач кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Харківського національного медичного університету, д. мед. н., професор Григоров Сергій Миколайович.

Термін виконання: 01.09.2016 – 31.08.2020 рр.

Рецензенти:

1. Доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри терапевтичної стоматології Харківського національного медичного університету Рябоконт С. М.;

2. Доктор медичних наук, професорка кафедри стоматології Харківського національного медичного університету Савельєва Н. М.;

Із запитаннями до дисертанта та в обговоренні результатів роботи виступили: к. мед. н., доцент кафедри терапевтичної стоматології Баглик Т. В.; к. мед. н., доцент кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Демяник Д. С.; к. мед. н., доцентка кафедри стоматології дитячого віку та імплантології Михайленко Н. М.; к. мед. н., доцентка кафедри стоматології Денисова О. Г.

На підставі доповіді Волошана О. О., відповідей на запитання, виступів рецензентів та дискусії одностайно ухвалили такий висновок.

Актуальність дисертаційного дослідження та його зв'язок з науковими планами Харківського національного медичного

університету

Одонтогенні верхньощелепні синусити (ОВС) продовжують залишатися однією з найбільш поширених форм патології, що зустрічаються в хірургічній практиці, й складають 21,3 % від загальної кількості запальних процесів щелепно-лицевої ділянки.

За даними фахової літератури, захворюваність на ОВС зросла у 3 рази за останні 10 років, а частота їхніх ускладнень коливається в межах від 30 % до 50 %. Дана нозологічна одиниця представляє собою серйозну загально-медичну та економічну проблему, адже основну частку пацієнтів складають молоді люди працездатного віку (72 % пацієнтів у віці 30-50 років). Отже, незважаючи на значні досягнення та успіхи у діагностиці одонтогенних запальних процесів, частка рецидивів навіть після повного, комплексного обстеження та відповідно вдалого хірургічного лікування може призводити до рецидиву захворювання.

На фоні стрімкого розвитку інноваційних, комп'ютерних технологій та їх застосуванні у соціальному житті людини, актуальним питанням сьогодні стає розробка та впровадження інформаційних технологій до галузі охорони здоров'я. Перші експертні системи (ЕС) почали впроваджуватися ще у 70-х роках минулого сторіччя, але інтерес до їхнього удосконалення не слабшає протягом довгого часу.

З кожним роком у світовій літературі з'являється інформація про досвід успішного застосування саме медичних експертних систем (МЕС). Дані МЕС дозволяють вирішувати ряд важливих завдань: значно підвищувати якість діяльності установ охорони здоров'я й працівників шляхом організованої обробки медичної інформації, що буде вдосконалювати процеси управління та планування введення пацієнтів; забезпечувати полегшення праці лікарів спрощеним шляхом аналізу отриманих даних та обміном інформацією з іншими системами. За даними літератури, надійність комп'ютерних діагностичних програм може досягати до 70-90 %.

Практичний інтерес визиває використання даних комп'ютерних технологій саме у стоматологічній сфері діяльності й насамперед на хірургічних ланках. Питання використання таких інформаційно-пошукових систем з інтегрованими діагностичними можливостями у лікуванні ОВС є недостатньо вивченим.

Це спонукало нас до виконання даного дисертаційного дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційна робота Волошана О. О. є фрагментом науково-дослідних робіт кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Харківського національного медичного університету МОЗ України «Характер, структура та лікування основних стоматологічних захворювань» (номер державної реєстрації № 0116U004975, 2016-2018 рр.). Здобувач був виконавцем окремих фрагментів зазначеної теми.

Наукові положення, розроблені особисто дисертантом, та їхня новизна

Уточнено наукові дані щодо етіопатогенезу захворювання, відповідно до клінічних проявів, виділено основні та другорядні інформативні, діагностичні критерії до кожної з форм одонтогенного верхньощелепного синуситу.

Удосконалено, розроблено та науково обґрунтовано індивідуальні діагностично-лікувальні підходи щодо вибору тактики й методики лікування пацієнтів хворих на різноманітні форми одонтогенного верхньощелепного синуситу шляхом створення комп'ютерної програми (авторське свідоцтво № 91691 від 10.09.2019 р.), медичної експертної системи перебігу, лікування та профілактики ускладнень даної патології.

Проведено аналіз результатів лікування пацієнтів, шляхом зіставлення ретроспективних та даних запропонованої програми, її застосуванням у проспективному дослідженні, науково підтверджено ефективність запропонованих діагностичних протоколів.

Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються

Обґрунтованість та достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, базується на глибокому вивченні автором джерел інформації, науково-інформаційного пошуку щодо даної проблеми, підтверджується методологічно правильною побудовою, достатньою кількістю обстежених пацієнтів, застосуванням сучасних методів досліджень, усебічним статистичним аналізом одержаних результатів з використанням комп'ютерної техніки. Результати отримано на апаратурі, яка пройшла державний метрологічний контроль.

Робота переконливо обґрунтована, наукові положення, висновки та рекомендації достовірні, повністю випливають з фактичного матеріалу, мають теоретичне й практичне значення.

Наукове та практичне значення одержаних результатів

У роботі вирішена науково-практичне завдання з підвищення ефективності діагностики та лікування пацієнтів, хворих на різноманітні форми одонтогенного верхньощелепного синуситу.

На підставі клінічних та лабораторних досліджень науково обґрунтовано і запропоновано спосіб оптимізації діагностики та протоколів індивідуального комплексного лікувального процесу за умов різноманітних форм одонтогенного верхньощелепного синуситу, який дозволяє з великою вірогідністю встановити правильний клінічний діагноз, спланувати тактику лікування, визначити групи ризику у передопераційному періоді та за необхідності провести корекцію поточного лікування. Даний спосіб сприяє зниженню ризику потенційних ускладнень, зменшує травматичність оперативного втручання, скорочує термін післяопераційного реабілітаційного періоду.

Використання результатів роботи

Результати дослідження Волошана Олександра Олександровича впроваджено в клінічну роботу у відділенні хірургії голови та шиї

комунального некомерційного підприємства Харківської обласної ради «Обласна клінічна лікарня», Університетському стоматологічному центрі ХНМУ МОЗ України, навчальний процес на кафедрі хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії ХНМУ МОЗ України, кафедрі біомедичної інженерії Харківського національного університету радіоелектроніки, що підтверджено актами впровадження.

Повнота викладу матеріалів дисертації в публікаціях

За матеріалами дисертації опубліковано 4 статті, з них 2 міжнародних, 1 стаття у виданнях ЄС, що включена до наукометричної бази SCOPUS, 1 стаття включена до реєстру WEB of SCIENCE, 2 у наукових фахових виданнях України. Також опубліковано 12 тез доповідей у матеріалах вітчизняних і міжнародних наукових з'їздів та конференцій.

Видання, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Волошан О. О. Ретроспективна клініко-анамнестична та рентгенологічна характеристика пацієнтів з різноманітними формами одонтогенного верхньощелепного синуситу / О. О. Волошан, С.М. Григоров, Д.С. Дем'яник // Науково-практичний журнал «Експериментальна і клінічна медицина». – № 4 (81). – Харків. – 2018. – С. 76-81.

Особистий внесок здобувача – дисертантом особисто зібрано клінічний матеріал, виконано статистичну обробку отриманих результатів, підготовлено статтю до друку.

2. Волошан О.О. Можливості прогнозування течії та лікування пацієнтів, хворих на різноманітні форми ОВС за допомогою автоматизованої комп'ютерної програми на основі статистичного аналізу лікування ретроспективної групи / О. О. Волошан, С.М. Григоров, Д.С. Дем'яник // Український журнал медицини, біології та спорту – Том 4, № 5 (21). – Миколаїв. – 2019. – С. 266-27.

Особистий внесок здобувача – ідея дослідження, літературний пошук, набір та оброблення клінічних результатів, узагальнення і підготовка до друку.

3. Voloshan O. Prospects of an automated computer software implementation for prediction of course and treatment in patients with different forms of odontogenic maxillary sinusitis/ Olexsandr O. Voloshan, Sergey M. Grigorov, Dmytro S. Demyanyk // Світ медицини та біології.- № 4 (70). – Полтава.- 2019. –С. 39-45. Режим доступу : <https://womab.com.ua/en/smb-2019-04/8123>

Особистий внесок здобувача – ідея дослідження, літературний пошук, набір та оброблення клінічних результатів, узагальнення і підготовка до друку.

4. Voloshan O. Development and analysis of diagnostic criteria for creation of an automated computer software for predicting the course and individualizing the treatment of patients with odontogenic maxillary sinusitis / Olexsandr O. Voloshan, Sergey M. Grigorov, Dmytro S. Demyanyk // ALUNA Publishing House, Poland. Wiadomości Lekarskie 2020, tom LXXIII, nr 4., - P. 767- 773.- Режим доступу: <https://wiadlek.pl/04-2020/>

Особистий внесок здобувача – ідея дослідження, літературний пошук, набір та оброблення клінічних результатів, узагальнення і підготовка до друку.

5. Волошан О.О. Статистическая характеристика вариантов течения одонтогенных верхнечелюстных синуситов по материалам клиники / Волошан О.О., Демяник Д.С., Ентіна Ю.М. // Сучасні погляди на актуальні питання теоретичної, експериментальної та практичної медицини. Пам'яті професора В. П. Голіка. – Харків. – 2016. – С. 111-112.

Особистий внесок здобувача – ідея дослідження, літературний пошук, набір та оброблення клінічних результатів, узагальнення і підготовка до друку.

6. Voloshan O. Treatment features of patients with odontogenic maxillary sinusitis of fungal origin / O. Voloshan, D. Demyanyk // Actual Problems Of Clinical And Theoretical Medicine : Abstract Book Of IXth International Interdisciplinary Scientific Conference Of Young Scientists And Medical Students

(International Scientific Interdisciplinary Congreence – ISIC), Kharkiv, 19–20 may 2016 / KhNMU. – Kharkiv, 2016. – P. 97–98.

Особистий внесок здобувача – ідея дослідження, літературний пошук, набір та оброблення клінічних результатів, узагальнення і підготовка до друку.

7. Волошан О.О. Статистические показатели опыта лечения пациентов с одонтогенными верхнечелюстными синуситами / Волошан О.О., Демяник Д.С. // Матеріали міжнародної конференції "Сучасна стоматологія та щелепно-лицева хірургія". – Київ, 2017 – С.- 34

Особистий внесок здобувача – ідея дослідження, літературний пошук, набір та оброблення клінічних результатів, узагальнення і підготовка до друку.

8. Treatment patients with oroantral fistula with the use of PRF (Platelet Rich Fibrin) membranes./ Voloshan O // Actual Problems Of Clinical And Theoretical Medicine : Abstract Book Of IXth International Interdisciplinary Scientific Conference Of Young Scientists And Medical Students (International Scientific Interdisciplinary Congreence – ISIC), Kharkiv, 2017, 19–20 May – P.- 264-265.

Особистий внесок здобувача – ідея дослідження, літературний пошук, набір та оброблення клінічних результатів, узагальнення і підготовка до друку.

9. Необходимость проведения комплексного лечения пациентов с одонтогенным верхньющелюстным синуситом на фоне взаимного обтяження етіологічних факторів. / Волошан О.О., Демяник Д.С., Ентіна Ю.М. // Український журнал медицини, біології та спорту – № 3 (5). – Миколаїв. – 2017. – С. 149-153.

Особистий внесок здобувача – ідея дослідження, літературний пошук, набір та оброблення клінічних результатів, узагальнення і підготовка до друку.

10. Волошан О.О. Досвід лікування пацієнтів з одонтогенними верхньощелепними синуситами при атипічній анатомічній будові гайморової порожнини / Волошан О.О // Медицина третього тисячоліття: збірник тез міжвузівської конференції молодих вчених та студентів. – Харків, 2018. – С.- 298.

Особистий внесок здобувача – ідея дослідження, літературний пошук, набір та оброблення клінічних результатів, узагальнення і підготовка до друку.

11. Волошан О.О. Необхідність усунення одонтогеної причини, як основна умова ефективного лікування верхньощелепних синуситів / Волошан О.О., Григоров С.М., Демяник Д.С // Proceedings of articles the international scientific conference Czech Republic, Karlovy Vary – Ukraine. – Київ. – 2018. – С. 234-237.

Особистий внесок здобувача – ідея дослідження, літературний пошук, набір та оброблення клінічних результатів, узагальнення і підготовка до друку.

12. Волошан О.О. Клинико-статистические критерии прогнозирования течения одонтогенных верхнечелюстных синуситов / Волошан О.О., Демяник Д.С // «Паринские чтения 2018». Перспективные решения в прогнозировании, диагностике, лечении и реабилитации заболеваний черепно-челюстно- лицевой области и шеи. Республика Беларусь, г. Минск, 2018.- С.- 81-84.

Особистий внесок здобувача – ідея дослідження, літературний пошук, набір та оброблення клінічних результатів, узагальнення і підготовка до друку.

13. Волошан О.О. Епідеміологічна настороженість у профілактиці виникнення й розвитку одонтогенного верхньощелепного синуситу / Волошан О.О // Науково-практична конференція за участю міжнародних спеціалістів « Актуальна стоматологія. Наука , практика, педагогіка та сучасні аспекти в лікуванні та реабілітації пацієнтів з патологією щелепно –

лицевої ділянки ». Присвячених 40- річному ювілею стоматологічного факультету ХНМУ . Харків, 23 листопада 2018 року. С. – 56.

Особистий внесок здобувача – ідея дослідження, літературний пошук, набір та оброблення клінічних результатів, узагальнення і підготовка до друку.

14. Волошан О.О. Місцеві гнійно-запальні ускладнення одонтогенних верхньощелепних синуситів / Волошан О.О. // Медицина третього тисячоліття: збірник тез міжвузівської конференції молодих вчених та студентів. – Харків, 2019. – С. 539-540.

Особистий внесок здобувача – ідея дослідження, літературний пошук, набір та оброблення клінічних результатів, узагальнення і підготовка до друку.

15. Voloshan O. The importance of conducting microbiological studies of the microflora of the nose and pharynx in the treatment of various forms of odontogenic maxillary sinusitis / Voloshan O // Actual Problems Of Clinical And Theoretical Medicine : Abstract Book Of International Interdisciplinary Scientific Conference Of Young Scientists And Medical Students (International Scientific Inderdisciplinary Congrence – ISIC), Kharkiv, 2019, P.248-249

Особистий внесок здобувача – ідея дослідження, літературний пошук, набір та оброблення клінічних результатів, узагальнення і підготовка до друку.

16. Voloshan O. Experience in the treatment in patients with odontogenic maxillary sinusitis using of an automated medical expert system / Voloshan O // Медицина третього тисячоліття: Збірник тез міжвузівської конференції молодих вчених та студентів (Харків – 20-22 січня 2020р.) Харків, 2019. – С.- 491- 492.

Особистий внесок здобувача – ідея дослідження, літературний пошук, набір та оброблення клінічних результатів, узагальнення і підготовка до друку.

17. Волошан О.О. Прогнозування ускладнень перебігу одонтогенного верхньощелепного синуситу за допомогою автоматизованої комп'ютерної програми / Волошан О.О., Григоров С.М., Демяник Д.С. // Науково-практична конференція «Сучасна стоматологія та щелепно-лицева хірургія» з нагоди 100-річчя стоматологічного факультету НМУ імені О.О. Богомольця. Київ, 2020.– С.- 67- 69.

Особистий внесок здобувача – ідея дослідження, літературний пошук, набір та оброблення клінічних результатів, узагальнення і підготовка до друку.

Видання, які додатково відображають наукові результати дисертації:

18. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 91691 Комп'ютерна програма «Комп'ютерна програма прогнозування перебігу та лікування одонтогенного верхньощелепного синуситу «EasySinus» / Волошан О.О., Григоров С.М., Демяник Д.С. та ін. Заявник та патентовласник ХНМУ; заявл 22.07.2019; опубл. 19.08.2019.

Особистий внесок здобувача – ідея дослідження, літературний пошук, набір та оброблення клінічних результатів, узагальнення і підготовка до друку.

19. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 96810 Літературний письмовий твір «Індивідуальна медична картка пацієнта хворого на одонтогенний верхньощелепний синусит» / Волошан О.О., Григоров С.М., Демяник Д.С. та ін. Заявник та патентовласник ХНМУ; заявл 13.03.2020; опубл. 20.03.2020.

Особистий внесок здобувача – ідея дослідження, літературний пошук, набір та оброблення клінічних результатів, узагальнення і підготовка до друку.

Відомості щодо проведення біоетичної експертизи дисертаційного дослідження.

Наукове дослідження очного аспіранта Волошана О.О за темою: «Індивідуалізація методів діагностики та лікування пацієнтів з одонтогенними верхньощелепними синуситами», комісією з питань етики та біоетики Харківського національного медичного університету визнано таким, що відповідає загальноприйнятим нормам моралі, вимогам дотримання прав, інтересів та особистої доступності учасникам дослідження.

Ризик для суб'єктів дослідження під час виконання роботи відсутній. Учасники дослідження інформувалися про всі аспекти, пов'язані з метою, завданнями, методиками та користю дослідження.

Лабораторні та інструментальні методи досліджень є загальноприйнятими. Волошан О. О у своїй діяльності керувався гуманними цілями, гідно виконував свої обов'язки та діяв на благо пацієнтів.

Мета та завдання дисертації є науково обґрунтованими, використані методи дослідження є безпечними.

Висновки та рекомендації не пов'язані з безпосереднім ризиком для здоров'я пацієнтів, порушенням їхніх прав чи морально-етичних норм, приниженням людської гідності або дискримінацією. Експерименти на людині не проводились.

Ухвалили: Етична комісія не заперечує проти подання до офіційного захисту дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD) очного аспіранта кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії ХНМУ Волошана О. О за темою: «Індивідуалізація методів діагностики та лікування пацієнтів з одонтогенними верхньощелепними синуситами», та вважає, що описані в дисертаційній роботі методи дослідження, використовувалися з дотриманням прав людини, відповідно до чинного в Україні законодавства, відповідають міжнародним етичним вимогам і не порушують етичних норм у науці та стандартів проведення біомедичних досліджень (протокол № 8 засідання

комісії з питань етики та біоетики Харківського національного медичного університету від 10.12.2019 року).

Оцінка мови та стилю дисертації

Дисертація викладена українською мовою, написана грамотно, професійно, легко сприймається. Матеріал викладено послідовно, логічно, висновки відповідають меті та завданням роботи, що свідчить про кваліфіковану фахову підготовку автора.

Відповідність змісту дисертації спеціальності, за якою вона подається до захисту

Дисертацію присвячено підвищенню ефективності діагностики та лікування пацієнтів хворих на різноманітні форми одонтогенного верхньощелепного синуситу.

Дисертаційне дослідження виконувалось відповідно науковому напрямку – паспорта спеціальності 14.01.22- «Стоматологія»

Рекомендація дисертації до захисту

Дисертація очного дисертанта кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Харківського національного медичного університету Волошана Олександра Олександровича на тему: «Індивідуалізація методів діагностики та лікування пацієнтів з одонтогенними верхньощелепними синуситами» на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 221 «Стоматологія», спеціалізація – «Хірургічна стоматологія» становить закінчену наукову роботу, у якій вирішується актуальне завдання сучасної медицини – підвищення ефективності діагностики, лікування та профілактики ускладнень у пацієнтів з різноманітними формами одонтогенних верхньощелепних синуситів.

За своїм обсягом і рівнем досліджень, теоретичною та практичною цінністю, науковою новизною результатів, об'єктивністю та обґрунтованістю висновків дисертаційна робота Волошана Олександра Олександровича відповідає вимогам пункту 10 Порядку проведення експерименту

з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ № 167 від 06.03.2019, та Вимогам до оформлення дисертації, які висуваються до дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD).

Результати голосування: за – 17 голосів, проти – 0, утрималося – 0.

Голова апробаційної ради:

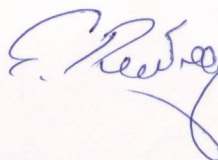
д. мед. н., професорка

I. I. Соколова

Рецензенти:

д. мед. н., професор

Є. М. Рябоконь

д. мед. н., професорка

Н. М. Савельєва